

אקריב ולא לאמר ולא הפריש, שהרי שם עכ"פ לא קיים נדרו, אבל כאן שהפרישו לפני פסח לקרבן ונאבד והקריב אחר, אטו חל עליו חיוב להביאו לשלמים ולעקור שם פסח ממנו וצ"ב.

אמנם לדברנו הנ"ל, דבעצם חלות שם קרבן פסח חל כבר חלות דין שלמים, ואפילו אי בעי עקירה זה רק לסלק השם פסח שעליו ולא שע"ז חל עליו דיני שלמים, א"כ שפיר מתורצת קושיא חדא בחברתא, דאי מדובר בפסח ממש מתורצת קושיית הטורי אבן דמה בל תאחר שייך ביה, הלא לאחר זמנו אינו ראוי כבר לפסח ולא דמי לכל בל תאחר, אך להנ"ל זה אינו, דכיון דבעצם הקרבן יש כבר חלות דין של קרבן שלמים, א"כ מצד עצם הקרבן ראוי הוא לאחר זמנו, ואה"נ אי לא הקריבו במזיד שוב א"א להקריבו, זה לא מצד עצם הדין קרבן שאינו ראוי, אלא מדין דנדחה מהקרבה וע"כ ירעה עד שיסתאב, אבל לא דמצד עצם הקרבן אינו ראוי כבר, וממילא י"ל דשייך בל תאחר, ואף דלדין פסח אינו ראוי, מ"מ הסברנו דחלות שם קרבן פסח הוא חלות של דינים בהקרבן שביסודו הוא קרבן שלמים.

ומתורין לפי זה טעמיה דר"ש, דבשלמא לענין שחוטי חוץ, אה"נ בעיקרו הוא קרבן שלמים, אבל סו"ס כמו שהוא לפני העקירה אינו ראוי לפני, וע"כ לא נקרא שחוטי חוץ, אבל לענין דיני הבאת הקרבן, כיון שבעיקרו הוא שלמים והעקירה אינה כי אם לסלק דיני פסח שחלו עליו ע"י שהקדישו לפסח, ודאי שחייב להביאו, שהרי החלות שם שלמים היה בעצם ההקדש שלו, ודמי שפיר לכל שלמים לענין בל תאחר ודו"ק. עכ"ד ודפח"ח.

דף צו ע"ב

תד"ה הפריש שתי חטאות. קשה לריב"א היכי דמי אי דאמר הרי זו חטאת וחזר ואמר הרי זו חטאת אין קדושה חל על השניה דאין אדם מביא שתי חטאות על חטא אחד.

החזון איש (מנחות סכ"א אות י') תמה דאינו מובן, דנהי דאי אפשר להקריב תרוויהו, מ"מ למה לא יוכל להקדיש לאחריות. וגדולה מזו מצינו במנחות (סד). דאפילו לאחר ששחט כחושה יכול לשחוט שמינה, ועע"ש.

ולכאורה כיון דלהר"ש יש קיום מצוה באכילת פסח שלא למנויו, א"כ נפשט הספק בירושלמי אם קטן יכול להביא פסח, ונפשט לפי"ז דיכול, כיון דיש בפסח דין שלמים, וכפי המבואר כאן. וא"כ קשה מש"כ הרמב"ם פ"ב דקרבן פסח הלכה ד' וז"ל: לא שתהי' חבורה שכולה קטנים שאינם בני דעת ע"כ. ומבואר דקטן אינו יכול להביא פסחו. (והרמב"ם ג"כ ס"ל כהר"ש, ע"ש בחדושי הגרמ"ז מה שהביא מהרמב"ם פ"ג דק"פ ועוד).

וי"ל עפ"י מש"כ במהרי"ט אלגזי לבכורות פ"ק אות ז' דספק הירושלמי בתרומות הנ"ל גבי קטן הוא במופלא הסמוך לאיש שראוי להקדיש עיי"ש (ובאמבואה דספרי על ספרי זוטא פר' שלח ס"ק ז' עיי"ש מש"כ בדבריו) וא"כ א"ש הכל עפ"י מש"כ בכס"מ שם ברמב"ם פ"ד דק"פ ה"ד דמש"כ הרמב"ם דקטן אינו יכול להביא פסחו הכוונה קטן ממש, שלא הגיע לעונת הנדרים. וזהו שסיים הרמב"ם שם: שאינם בני דעת ע"כ עיי"ש בדבריו. וע' בשפ"א בסוף פסחים בחדושים על הרמב"ם ה' ק"פ שם מש"כ בד' הרמב"ם וד' הכס"מ עיי"ש. ולפי"ז א"ש דאה"נ לפי הרמב"ם נפשט ספק הירושלמי הנ"ל - דמופלא הסמוך לאיש (שע"ז הרי ה' הספק בכלל וכנ"ל) יכול להביא פסחו. ורק קטן לא כיון שאינו בר דעת ודו"ק היטב.

וכתב א"א הגאון ר' משה מנדלבוים זצ"ל בענין זה:

הנה בגמ' (ר"ה ה' ע"א): ר' ששת אמר, מאי פסח - שלמי פסח וכו'. סד"א הואיל ומחמת פסח קאתי כפסח דמי קמ"ל ע"כ, והיינו דמדובר במותר פסח שאבד הפסח ונתכפר באחר יע"ש ברש"י ותוס', והלא אי נימא דפסח בשאר ימות השנה בעי עקירה, א"כ לכאורה צ"ב, דמה שייך בל תאחר כאן, הלא הוא הקדישו לשם פסח, וכפסח א"א להקריבו עוד דעבר זמנו, ואטו מחויב הוא לשנותו לשם שלמים ולהקריבו, והרי מטעם זה אמרינן ביומא ס"ג: בשחט מותר פסח בחוץ בשאר ימות השנה לשמו פטור שלא לשמו חייב כו' התם בעי עקירה כו' יע"ש, ומשום זה כל כמה דלא עקר ליה לא מיקרי ראוי לפני ואינו חייב משום שחוטי חוץ יע"ש, וא"כ לכאורה גם כאן, למה יעבור בבל תאחר, הרי כל כמה דלא עקר ליה פסח הוא ולא ראוי לקרבן, ומהיכי תיתי שיהיה עליו חיוב להביאו לשלמים, והרי אין זה דומה לא להפריש ולא